

O'ZBEKISTONDA IJTIMOIIY SOHADA AMALGA OSHIRILAYOTGAN O'ZGARISHLAR MAZMUN VA MOHIYATI

Tillayev Bobomurod Abduvoxobovich,

Namangan davlat pedagogika instituti

katta o'qituvchisi

bobomurodtillayev@gmail.com

Raxmonjonov Abdurasul Srojiddin o'g'li

Namangan davlat pedagogika instituti

Texnologik ta'lim yo'nalishi talabasi

abdurasulbek777@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada davlatning asosiy vazifasi aholining farovonligini taminlashdir. Shu sababli, davlat aholining daromadi past qatlamini ijtimoiy qo'llashga doir choralar qo'llaydi. Aholining ijtimoiy muammolari, va ularning yechimiga qaratilgan davlat dasturlari, va aholi farovonligini taminlash maqsadida amalga oshirilayotgan islohotlar bilan tanishamiz.

Kalit so'zlar: bandlik, ishsizlik, ijtimoiy himoya, ijtimoiy muammolar, ijtimoiy yordam, ta'lim, temir daftar, ayollar daftari, yoshlar daftari, farovonlik.

СОДЕРЖАНИЕ И СУТЬ ИЗМЕНЕНИЙ, РЕАЛИЗУЕМЫХ В СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЕ УЗБЕКИСТАНА

Тиллаев Бобомурод Абдувохидович

Наманганский государственный

педагогический институт

старший преподаватель

bobomurodtillayev@gmail.com

Raxmonjonov Abdurasul Srojiddin o'g'li

Наманганский государственный

педагогический институт

Студент технологического образования

abdurasulbek777@gmail.com

Аннотация. В данной статье основной задачей государства является обеспечение благосостояния населения. Поэтому государство принимает меры по оказанию социальной поддержки малообеспеченным слоям населения. Мы узнаем о социальных проблемах населения, государственных программах,

направленных на их решение, и реформах, реализуемых для обеспечения благополучия населения.

Ключевые слова: занятость, безработица, социальная защита, социальные проблемы, социальная помощь, образование, железная книга, женская книга, молодежная книга, благосостояние.

CONTENT AND ESSENCE OF CHANGES BEING IMPLEMENTED IN THE SOCIAL SPHERE IN UZBEKISTAN

Tillayev Bobomurod Abduvoxobovich

Namangan state pedagogical institute

senior teacher, bobomurodtillayev@gmail.com

Raxmonjonov Abdurasul Srojiddin o'g'li

Namangan State Pedagogical Institute

Student of Technological Education

abdurasulbek777@gmail.com

Abstract. In this article, the main task of the state is to ensure the well-being of the population. Therefore, the state takes measures to provide social support to the low-income strata of the population. We will get acquainted with the social problems of the population, state programs aimed at solving them, and reforms being implemented to ensure the well-being of the population.

Key words: employment, unemployment, social protection, social problems, social assistance, education, iron book, women's book, youth book, welfare.

O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng ijtimoiy sohani isloh qilish, aholining turmush darajasini yaxshilash, ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya, bandlik va madaniyat kabi sohalarda chuqur o'zgarishlar qilishni o'z oldiga maqsad qilib qo'ydi. Ayniqsa, 2016-yildan keyin boshlangan yangi davr islohotlari ijtimoiy sohani rivojlantirishda sifat jihatdan yangi bosqichni boshlab berdi. Prezident Shavkat Mirziyoyev boshchiligidagi olib borilayotgan keng ko'lamli islohotlar nafaqat iqtisodiy va siyosiy yo'nalishlarda, balki bevosita ijtimoiy sohalarda ham xalqparvarlik va adolat tamoyillariga tayangan holda amalga oshirilmoqda.

Ijtimoiy sohadagi o'zgarishlarning asosiy maqsadi aholi farovonligini oshirish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash, har bir fuqaroning huquq va manfaatlarini himoya qilish, yosh avlodni barkamol shaxs etib voyaga yetkazishdan iboratdir. Bu boradagi dastlabki o'zgarishlar ta'lim tizimida kuzatildi. Maktabgacha ta'lim muassasalari sonining oshirilishi, nodavlat bog'chalar faoliyatini qo'llab-quvvatlash, yangi davlat-xususiy sheriklik asosidagi bog'chalarni tashkil etish orqali maktabgacha ta'lim qamrovini

oshirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bu esa, yosh bolalar rivoji, ularning ijtimoiy muhitga moslashuvi va keyingi ta'lim bosqichlarida muvaffaqiyatli bo'lishi uchun muhim poydevor yaratmoqda. [1].

Maktab ta'limida ham tub islohotlar olib borilmoqda. O'quv dasturlarining zamonaviylashtirilishi, o'qituvchilarning malakasini oshirish, ularning moddiy rag'batlantirilishi, maktab infratuzilmasini yangilash kabi chora-tadbirlar orqali o'quvchilarning sifatli bilim olishiga sharoit yaratildi. Ta'lim sohasida eng muhim yangiliklardan biri sifatida Milliy baholash tizimi, oliy ta'limga o'qishga kirishdagi shaffoflik, test sinovlarini onlayn monitoring qilish imkoniyatlari kiritildi. Oliy ta'limda esa talabalar qamrovi yildan-yilga oshib bormoqda. Nodavlat oliy ta'lim muassasalari, xorijiy universitetlar filiallarining ochilishi bilan ta'lim tizimi diversifikatsiyalandi. O'qish shakllari ko'paydi: sirtqi, kechki, masofaviy va dual ta'lim shakllari aholiga qulaylik yaratmoqda. [2].

Sog'liqni saqlash tizimi ham islohotlarning ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Sog'liqni saqlash tizimining birlamchi bo'g'inlari – oilaviy shifokorlar, qishloq vrachlik punktlari, poliklinikalar faoliyatini kuchaytirishga e'tibor berilmoqda. Har bir hududda tuman va shahar tibbiyot birlashmalari tashkil etilib, ularda zamonaviy tibbiy uskunalar bilan jihozlangan markazlar tashkil qilindi. Shifokorlarning malakasini oshirish, xorijiy mutaxassislar bilan tajriba almashish, tibbiyot sohasiga raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali xizmat ko'rsatish sifati oshmoqda. Onalar va bolalar salomatligini muhofaza qilish, ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarga bepul dori-darmonlar taqdim etish, tibbiy sug'urta tizimini joriy qilish yo'lida muhim qadamlar tashlanmoqda.

Ijtimoiy himoya tizimi so'nggi yillarda mutlaqo yangi bosqichga ko'tarildi. Avvallari ijtimoiy yordam ko'rsatishda umumiy yondashuv bo'lgan bo'lsa, endilikda har bir oila, har bir insonning real ehtiyojiga qarab yordam ko'rsatish tizimi – “temir daftar”, “ayollar daftari”, “yoshlar daftari” orqali individual yondashuv amaliyotga joriy qilindi. Bu tizim orqali ko'plab ishsiz, kam ta'minlangan, nogironligi bo'lgan, yolg'iz qolgan fuqarolarga moddiy va ma'naviy yordam ko'rsatildi. Tadbirkorlikni boshlashga ko'maklashish, uy-joy bilan ta'minlash, sog'liqni saqlash, psixologik maslahatlar, kasb-hunar o'rgatish kabi ko'maklar ushbu tizimlar doirasida ko'plab fuqarolar hayotini ijobiy tomonga o'zgartirdi. [3].

Yoshlar siyosatida ham ijtimoiy yondashuv ustuvor yo'nalishlardan biriga aylandi. Yoshlarga oid davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari doirasida ularning ta'lim olishi, bandligi, uy-joy bilan ta'minlanishi, bo'sh vaqtini mazmunli tashkil qilish, huquqiy va ma'naviy tarbiyasi, ijtimoiy himoyasi doimiy nazoratda tutilmoqda. “Yoshlar daftari” orqali ehtiyojmand yoshlar aniqlanib, ularning har biriga alohida yondashuv asosida chora-tadbirlar belgilab berilmoqda. Yoshlar ishlari agentligi, Yoshlar parlamenti, Yoshlar ittifoqi kabi tashkilotlar yoshlarning ijtimoiy faolligini

oshirishda, ularni davlat va jamiyat boshqaruvida ishtirok ettirishda muhim o‘rin tutmoqda. [5].

Bandlik masalasi ijtimoiy sohaning eng dolzarb yo‘nalishlaridan biridir. So‘nggi yillarda har bir hududda Bandlik markazlari faoliyati kuchaytirilib, ishsiz aholiga kasb-hunar o‘rgatish, mehnat yarmarkalari tashkil etish, chet elda vaqtinchalik ishlash uchun qonuniy imkoniyatlar yaratish yo‘lga qo‘yildi. Raqamli mehnat birjalari, onlayn kasb-hunar kurslari, elektron arizalar tizimi orqali mehnat bozoridagi muvozanatni ta‘minlashga harakat qilinmoqda. Ayniqsa, xotin-qizlar bandligini ta‘minlash bo‘yicha tikuvchilik sexlari, kasanachilik, fermerchilik kabi loyihalar orqali minglab ayollar ish bilan ta‘minlandi. [4].

Uy-joy bilan ta‘minlash, yashash sharoitlarini yaxshilash ham ijtimoiy sohadagi muhim yo‘nalishlardan biridir. Davlat tomonidan arzon va qulay uy-joy qurilishi, ipoteka kreditlarining soddalashtirilishi, nogironlar, yolg‘iz keksa fuqarolar uchun moslashtirilgan uylar ajratilishi aholining turmush sharoitini yaxshilashga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, ko‘p qavatli uylar qurilishi, infratuzilmani rivojlantirish, ichimlik suvi va elektr ta‘minotini yaxshilash orqali hayot sifati oshmoqda.

Madaniyat, sport va axborot sohalarida ham islohotlar olib borilmoqda. Mahalliy madaniyat markazlari, sport inshootlari, kutubxonalar, yoshlar markazlari qayta tiklanib, u yerda faoliyat yuritayotgan mutaxassislar uchun moddiy va ma‘naviy rag‘batlar belgilandi. Aholining madaniy saviyasini oshirish, teatr, muzey, galereyalarga kirishni osonlashtirish orqali insonlar ongida estetik did, tarixiy xotira va vatanparvarlik tuyg‘ulari mustahkamlanmoqda. [6].

Raqamli texnologiyalar ijtimoiy sohada ham keng qo‘llanilmoqda. “Elektron hukumat”, “my.gov.uz”, “Ijtimoiy himoya yagona reyestri” kabi platformalar orqali aholiga davlat xizmatlari tezkor, shaffof va qulay tarzda taqdim etilmoqda. Bu, ayniqsa, nogironlar, keksalar, uzoq hududlarda yashovchi aholiga katta qulayliklar yaratmoqda. [4].

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan o‘zgarishlar chuqur mazmunga ega bo‘lib, ular xalq hayotining sifat jihatdan yaxshilanishiga, inson qadri, erkinligi va farovonligi asosida barqaror jamiyatni shakllantirishga xizmat qilmoqda. Bu o‘zgarishlar real hayotda o‘z ifodasini topmoqda, xalq ishonchi va qo‘llab-quvvatloviga sazovor bo‘lmoqda. Ijtimoiy sohadagi bu yondashuvlar O‘zbekistonning har tomonlama taraqqiy etgan, kuchli fuqarolik jamiyati sari harakatlanayotganini yaqqol ko‘rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "Central Asia: A New Hub of Global Security" — bu tahliliy maqola mintaqadagi xavfsizlik muammolarini va O'zbekistonning rolini batafsil muhokama qiladi.
2. "Uzbekistan's Foreign Policy: The Struggle for Recognition and Security in Post-Soviet Central Asia" — bu kitob O'zbekistonning mustaqillikdan keyingi tashqi

siyosati va uning mintaqadagi xavfsizlikka ta'siri haqida batafsil ma'lumot beradi.

3. "O'zbekiston va Markaziy Osiyoning kelajagi" - O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi nashri.
4. "O'zbekistonning mintaqaviy xavfsizlikdagi roli" - Markaziy Osiyo strategik tadqiqotlar instituti tomonidan chop etilgan maqolalar to'plami.
5. "Markaziy Osiyo Strategiesi: O'zbekistonning Mintqaviy Ro'li" - Tashqi ishlar vazirligi tomonidan nashr qilingan nashriyot.
6. "Markaziy Osiyoda Tinchlik Sahnasining Yangi O'yinchisi: O'zbekistonning Tashqi Siyosat O'zgarishlari" - Markaziy Osiyo Analitik Markazi tomonidan taqdim etilgan maqolalar to'plami.
7. Atabayeva, N., & Qodirov, A. (2024). BOBURIYLAR DAVRIDA HINDISTONNING BILAN TURKISTON DIPLOMATIK MUNOSABATLARI. Ilm-fan va ta'lim, 2(2 (17)).